BRUZOVSKÝ OBČASNÍK

DUBEN 2014

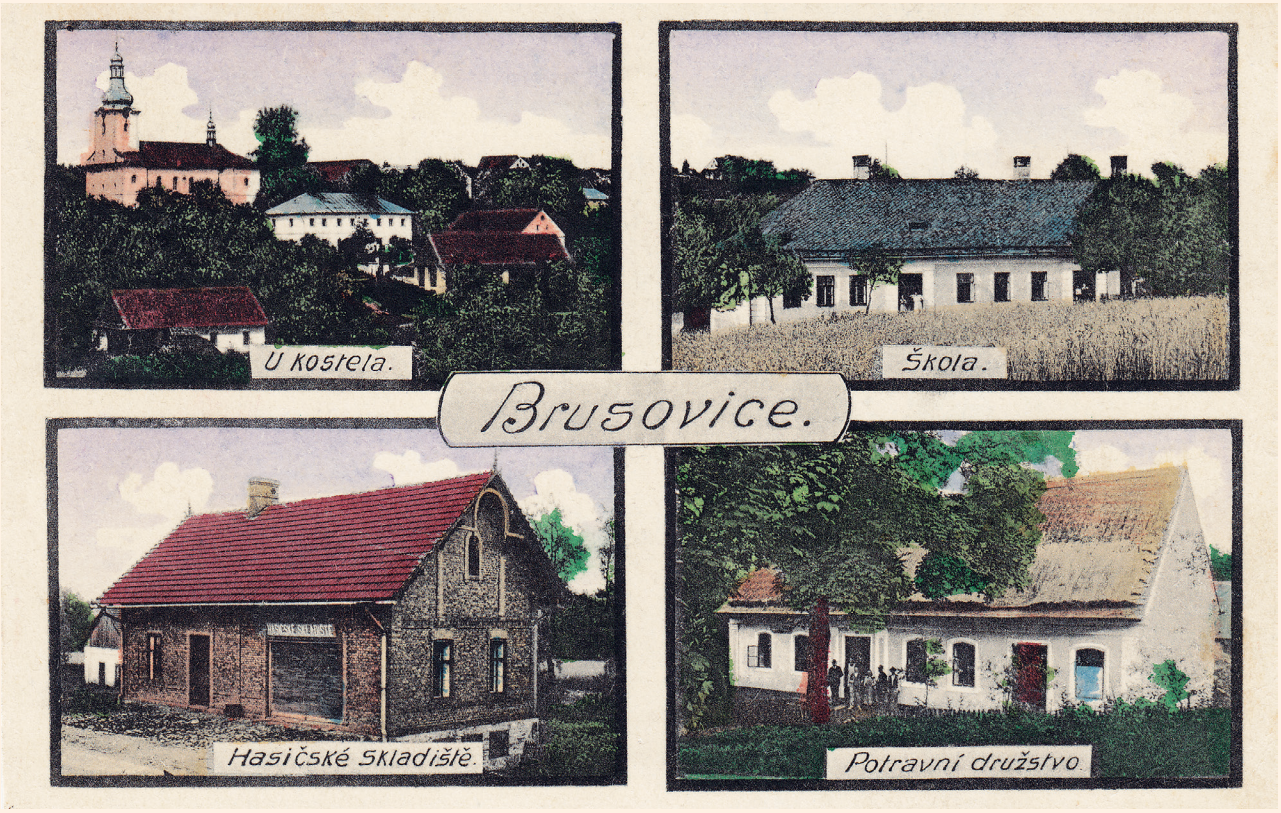

Část expozice - ševcovská dílna Františka Ramíka

foto Antonín Kwaczek

Expozice zachycuje bohatou minulost naší obce, jež se řadí k nejstarším v někdejším Těšínském knížectví. Posláním tohoto muzea je představit různé aspekty z dávné i nedávné historie Bruzovic a poskytnout místnímu i přespolnímu návštěvníkovi v tomto směru ucelený základní přehled. Expozice je proto rozdělena do několika základních okruhů ze života našich předků. Každé téma je kromě panelů s texty a obrazovým materiálem (historické fotografie, archivní dokumenty, mapy, plány aj.) doplněno celou řadou předmětů.

Vstupní část je věnována přehledu významných dat a událostí z více než sedmi století Bruzovic. Jedná se o souhrn základních mezníků, jež spoluvytvářely či poznamenaly chod a tvář obce od konce

Dobová pohlednice z Bruzovic, střed obce s farním kostelem sv. Stanislava a farou, stará škola (č. p. 60), hasičská zbrojnice se sídlem obecního úřadu a prodejna Všeobecného potravního družstva (č. p. 23), 20. léta 20. stol.

archiv Davida Pindura

13. století až do současnosti. Na základě nejnovějších poznatků a hmotných nálezů víme, že počátky osídlení bruzovického katastru jsou daleko starší. Sahají až do mladší doby kamenné (neolitu), tedy období 6000 až 4000 let před naším letopočtem.

Následuje část věnovaná bruzovické farnosti, která již od středověku patřila ke stěžejním oporám katolické církve na Těšínsku. Toto téma ilustrují liturgické předměty, textilie, obrazy a další exponáty z farního kostela sv. Stanislava, fary či hřbitova. Nejstarší předměty k tomuto celku pocházejí ze 17. století, některé byly dokonce součástí mobiliáře původního dřevěného kostela v Bruzovicích, jenž byl nahrazen zděným v letech 1674–1677. Stranou pozornosti nezůstala ani poutní kaple Kristova úpadku pod křížem v Lipině. Letos si připomínáme 150 let od její výstavby (postavena v roce 1864, posvěcena 10. září 1865).

Další část představuje tradice zemědělského života v Bruzovicích. Téma je ilustrováno historickými fotografiemi a předměty ze zdejších domácností. Mezi významné exponáty této části patří malovaná truhla z roku 1837 z památkově chráněného Petrova statku č. p. 10, lopata na sázení chleba do pece, vlastnické štítky z koňských postrojů aj.

Následuje celek věnovaný školství, jehož historie v obci sahá nejméně do 16. století. Téma je dokresleno předměty ze staré bruzovické školy (břidlicovou tabulkou, starými penály, psacími potřebami, učebnicemi) či dokumenty místní školní rady. Mnozí z pedagogů působících v Bruzovicích se ve druhé polovině 19. století a první polovině 20. století zapsali do dějin obce jako nadšení čeští vlastenci, organizátoři spolkového života a v souladu s posláním své profese se stali pravými nositeli

Žáci bruzovické školy s učiteli Dominikem Mojžíškem a Josefem Moslerem, kolem r. 1910

Obec Bruzovice

osvěty. Tím především v období Rakousko-Uherska a druhé světové války zabránili, aby se škola stala žádanou převodovou pákou ke germanizaci mládeže a obyvatelstva.

Řada absolventů bruzovické školy dosáhla významných úspěchů v nejrůznějších oborech lidské činnosti a zařadila se mezi slavné rodáky nejen obce, ale i regionu. I tyto osobnosti nalezly v expozici své čestné místo. Výběrově jmenujme alespoň Mons. ThDr. Františka Onderka (1888–1962), významného teologa a poválečného apoštolského administrátora v Českém Těšíně, Ondřeje Boleslava Petra (1853–1893), těžce zkouseného českého vlastence, učitele a přítele Vladimíra Vaška, či svéráznou osobnost místního knihomila a písmáka Josefa Stříže (1833–1905). Pozornost jistě upoutá těšínský kroj místní rodačky Olgy Tlučkové, rozené Kocichové.

Menší místnost muzea je věnována bruzovickým živnostem, řemeslům a spolkovému životu v minulosti. Ožívá zde zašlá sláva čtyř místních hostinců (Staré fojtství, Pod kostelem, U Smolíka a U Kunčického). Raritou jsou staré dveře z 19. století se záznamy dluhů štamgastů, kteří pili „na sekeru“ ve Smolíkově hostinci.

Četná řemesla v obci jsou zastoupena výrobky a osobní pozůstalostí dvou generací kovářů Křístků (č. p. 35) a ševcovskou dílnou Františka Ramíka (č. p. 150). Návštěvník má jedinečnou možnost získat představu o práci i používaném nářadí obuvníka v první polovině 20. století.

Pestrá činnost spolků a družstev druhé poloviny 19. století a první poloviny 20. století je námětem posledního celku stálé expozice. Nejstarším spol-

Výuční list kováře Ferdinanda Křístka z Bruzovic, vystavený 3. února 1906

archiv Michala Czyže

kem v obci byla Bruzovská beseda, jež se ustavila v roce 1875. Po frýdecké Občanské besedě se jednalo o druhý český čtenářský spolek na Těšínsku. Jeho posláním bylo zřízení a udržování české knihovny v obci a snaha šířit české národní uvědomění. K nejstarším spolkům patří i hasičský sbor (ustaven roku 1897). V období první republiky je možno pozorovat nárůst spolkového života, jenž byl utlumen v období nacistické okupace a v mnoha případech násilně ukončen po komunistickém převratu v únoru 1948.

Posláním muzejní expozice s názvem *Bruzovice. Z minulosti slezské obce* je snaha o postižení všech základních významných momentů z pestrých dějin této vesnice. Zároveň má představovat odkaz naší současnosti budoucím generacím občanů

Bruzovice

Z minulosti slezské obce

Autoři stálé expozice:
Mgr. Pavla Pindurová
PhDr. David Pindur, Ph.D.

Konzervace a restaurování exponátů:
Petr Bělíček, DiS.

Grafika:
Anežka Špačková
PhDr. Dagmar Čaplyginová

Vystavené předměty a ikonografie:
instituce:
Muzeum Beskyd Frýdek-Místek
Obec Bruzovice
Římskokatolická farnost Bruzovice
Římskokatolická farnost Český Těšín
Státní okresní archiv Frýdek-Místek
Ústřední archiv zeměměřictví a katastru Praha
Základní škola a Mateřská škola Bruzovice
Zemský archiv v Opavě

soukromé osoby:
Bc. Michal Czyž
Oldřich Havlásek
MUDr. Adrian Junga
Anna Karbanová
Ing. Antonín Kwaczek
Petr Neděla
Pavel Novotný
Petr Papala
PhDr. David Pindur, Ph.D.
Mgr. Pavla Pindurová
Tomáš Ramík
PhDr. Ivanka Sečkařová
Olga Tlučková
Bedřich Vaněk

Bruzovic i regionu. Autoři i vedení obce si na tomto místě dovolují poděkovat všem zdejším obyvatelům i rodákům, kteří poskytli exponáty či radou přispěli ke zdaru díla. Všem náleží upřímný dík. Společnými silami tak vzniklo hodnotné a nadčasové dílo, uchovávající paměť Bruzovic, podtrhující jejich starobylost i nezastupitelný význam v rámci vývoje celého regionu.

Pavla Pindurová – David Pindur

Otevírací hodiny obecní knihovny a muzea v Bruzovicích
Pondělí 13.00–17.00 | Středa 8.00–12.00, 13.00–17.00 | Čtvrtek 13.00–17.00